

Kartläggning av effektivt stöd i småbarnspedagogiken

Katri Hansell
Eva Staffans

Vakaata tukea – Robust stöd

- Syftet var att undersöka hur stödet genomförs, dess inverkan och kvaliteten på det stöd som barn får på daghem eller i familjedagvård, kommunalt och privat
- På beställning av Undervisnings- och kulturministeriet
- Samarbete mellan 3 finländska universitet:
 - Östra Finlands universitet
Päivi Pihlaja, Noora Heiskanen, Kata Kumpulainen, Anna Mikkola, Mirva Poikola, Marja Syrjämäki
 - Åbo Akademi
Katri Hansell, Eva Staffans, Christel Sundqvist, Sanna Neovius
 - Tammerfors universitet
Mari Saha, Anu Kuukka, Linda Nurhonen, Päivi Moisio

Övergripande teman i forskningen

Barnet som mottagare av stöd	Professionalitet, verksamhetssätt och samarbete	Stödets resurser och effektivitet
• barnets bästa och rätt till stöd • bedömning av stödbehov och genomförande • kompletterande småbarnspedagogik i förskoleundervisning • barns delaktighet och praktiker för barns agens i stödprocessen • användning av barnobservationer i bedömningen	• olika yrkesgruppers implementering av stöd • samarbete mellan olika yrkesgrupper • bildandet av barngrupper ur ett stödperspektiv • organisering av stöd i olika genomförande-verksamhetsformer • övergångar som är förknippade med genomförandet av stöd • samarbete mellan förskoleundervisning och kompletterande småbarnspedagogik • processer och dokumentation i det lokala arbetet med att skapa småbarnspedagogiska planer	• utvärdering av stödets genomslagskraft • resurser riktade till stöd

Deltagare ca. 450; Dokument 348

Strukturellt stöd

Beslut om stöd

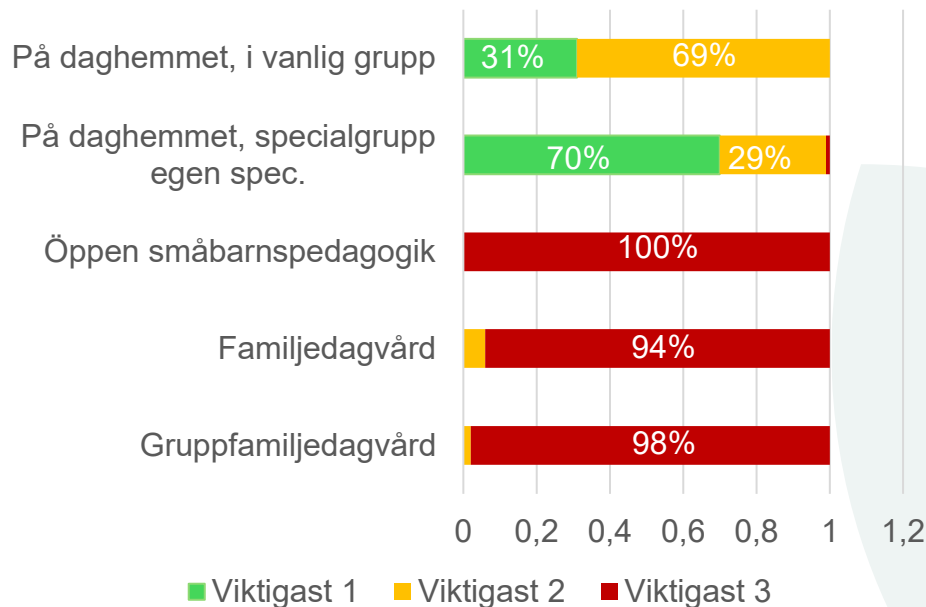
- 10 % av barnen i småbarnspedagogik har ett förvaltningsbeslut gällande stöd, varav
 - 3,6 % allmänt stöd
 - 71,7 % intensifierat stöd
 - 24,7 % särskilt stöd
- 17 % av barnen i förskoleundervisningen har beslut om intensifierat eller särskilt stöd (i grundläggande undervisning 24 %)

Tillgång till strukturellt stöd, enligt speciallärare

	Inte tillgängligt	Tillgängligt, men svaga resurser	Tillgängligt, goda resurser
Specialundervisning på heltid av speciallärare inom småbarnspedagogik.	64 %	19 %	17 %
Deltids specialundervisning av speciallärare inom småbarnspedagogik	9 %	34 %	57 %
Konsultation med speciallärare inom småbarnspedagogiken	1 %	13 %	86 %
Personalutbildning kopplad till genomförandet av stödet	1 %	32 %	67 %
Minskning av barngruppens storlek	15 %	41 %	44 %
Hjälpmedel	2 %	19 %	79 %
Specialgrupper med en heltidsanställd speciallärare som ingår i barngruppens personaldimensionering	75 %	8 %	17 %

Var tillgodoses rätten till stöd bäst?

- Rangordna tre viktigaste

Vikten av samarbete

- Speciallärare arbetar allt mer konsultativt
- Samarbetet mellan personal och speciallärare är centralt i stödet till barnet, upplevs ändå ofta som bristfälligt
- Samundervisning verkar användas oftare i Svenskfinland än i finskspråkiga småbarnspedagogiken
- Vikten av hela personalens kunskap kring stöd betonas
- Ledarens roll är tätt sammankopplat med hur resurser fördelas och beslutsfattande

Vårdnadshavares syn på stödet inom småbarnspedagogiken

- Vårdnadshavare upplever att de har kunskap som de gärna förmedlar
- Vårdnadshavares och personals uppfattningar av barnets behov av stöd överensstämmer inte alltid
- Viktigt att föräldrar kan bygga tilltro till personalens kompetens
- En del upplever att de inte får insyn i stödet, eller att det förmedlas på ett sätt som är svårt att förstå

Vårdnadshavares erfarenheter

- Kunskap om stöd för barnet varierar – vissa föräldrar var väldigt insatta, andra visste nästan ingenting kring det stöd som deras barn får
- Känner ibland att de behöver vara drivande för att barnet ska få stöd
- Upplevelsen av hur stödet fungerar varierar kraftigt
 - En del upplever att inget fungerar och de ser inte ljust på framtiden
 - Andra rosar verksamheten och anser att den är anpassad utgående från deras barn

**Var finns
utvecklingsbehov
för att stärka
barnets rätt till
stöd?**

Utvärdering av stödets effektivitet

gjordes knappast alls på kommunnivå. Kommunens struktur för hur stödet ordnas framstod därför som stabil och oförändrad. Planmässig och tydlig utvärdering av stödets effektivitet var överlag bristfällig på verksamhetsnivå. Den bör ligga i linje med småbarnspedagogikens pedagogiska uppdrag.

Det upplevs finnas **skillnader mellan privat och kommunal** småbarnspedagogik när det gäller tillgången till stöd. Finns det få egna speciallärare?

Överföring av information, **kontinuitet** i stödet och enhetligheten mellan småbarnspedagogikens, förskoleundervisningens och den grundläggande utbildningens verksamhetskulturer behöver stärkas

Förskolebarn mitt emellan två system

Barnets språkliga och kulturella bakgrund påverkar möjligheten att få stöd

Barn under 3 år tvingas vänta på stöd

När stödet fungerar bra, integreras det som en del av gruppens verksamhet vilket ger förutsättningar för en smidigare vardag för gruppen som helhet samt verksamheten för det barn som är i behov av stöd i gruppen.

Ett högkvalitativt och fungerande samarbete mellan specialläraren och ledaren är av stor betydelse för att kunna samordna barnets stöd och det multiprofessionella samarbetet.

Pedagogiskt ledarskap är väsentligt – det är grunden för allt stöd som barnen behöver.

Tack!

